

EL

MAGAZÍN

Núm. 320

Divendres, 15 de març de 2024

LLIBRES

Novetats editorials de Julià de Jòdar, Clara Queraltó, Noemí Morral i Alfred Bosch

GASTRONOMIA

Alguns dels secrets del matxa, que està guanyant adeptes arreu del món

JORDI TORRENT

“És indiscutible que la globalització ha començat a frenar”

ENTREVISTA

JORDI TORRENT

“Cada bloc del nord (Europa, els Estats Units i la Xina) intenta recuperar sobirania econòmica en sectors estratègics”

Parlar amb Jordi Torrent (Reading, Gran Bretanya, 1971) és entendre com funciona el nostre món. És l'actual cap d'Estratègia del Port de Barcelona, des d'on viu en primera línia els avatars del flux mundial del comerç. I al darrere, té una àmplia experiència en cooperació internacional que l'ha portat a viure en mitja dotzena de països. Ha escrit 'La globalització a la deriva' (Ed. 62), on parla de la frenada –relativa– en el camí de la integració total del món.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

Des del seu lloc de responsabilitat al Port de Barcelona, té una bona visió del que passa al món, del moviment de l'economia global.

És un lloc privilegiat per molts motius. És allò del global: et dona la vessant internacional, global, i la vessant local, la de les empreses que exporten i importen en un entorn de Catalunya, Aragó, Navarra o el sud de França. Sense oblidar les relacions que tenim amb institucions, amb armadors de vaixells o amb altres ports com el nostre. És un molt bon observatori de les relacions econòmiques internacionals.

Ara fa quatre anys de l'esclat de la pandèmia, quan ens vam adonar d'algunes de les fragilitats de la globalització: no podíem fabricar ni mascaretes, a Europa. En aquell moment va començar un canvi de tendència?

En la pandèmia va haver-hi moltes disruptcions, els vaixells no arribaven, els preus van pujar molt... Però en el moment de sortida de la pandèmia sí que es va veure que, després de setanta anys d'intensificació d'aquesta integració econòmica i cultural, hem entrat en un punt d'inflexió que s'ha de veure fins on arriba. Un punt en què Occident s'ha adonat de l'extrema dependència que tenia Occident (els Estats Units i Europa) respecte a l'Àsia. Vostè ha citat les mascaretes, i podríem posar l'exemple dels microxips per a l'automoció. I es comença a parlar d'una fragmentació de la globalització: cada un dels tres grans blocs de l'hemisferi nord (Europa, els Estats Units i fins

i tot la Xina, que té una política que anomenen el *Made in China 2025*) intenta recuperar una certa sobirania econòmica en sectors estratègics.

Donald Trump va guanyar les seves primeres eleccions a la presidència dels Estats Units, de fet, amb un programa que tenia el proteccionisme industrial com a bandera. I era abans de la pandèmia.

Exacte. Va començar a imposar aranzels a importacions xineses, o fins i tot les de països de la Unió Europea, amb l'objectiu de reindustrialitzar una mica els Estats Units. I això ja va començar a conduir el món cap a aquesta fragmentació. Recordi que això també va passar a Europa als anys 30 del segle XX, i no va acabar bé, però el món estava molt menys interconnectat que ara.

Ara ho estem moltíssim, fins a un nivell del qual a vegades no som conscients.

Una peça de roba com les que portem a sobre es pot haver fet amb fil de cotó que ve d'un lloc, s'ha processat en un altre, ha servit per confeccionar els pantalons en un altre... i s'hi ha afegit un botó que potser l'han fabricat en un quart país. El món està molt interconnectat com per imaginar-se'l tancat en compartiments... Ara bé, que de sobte estem en un punt d'inflexió i que la integració econòmica s'ha frenat, és indiscutible.

El seu llibre s'obre amb un mapa molt il·lustratiu dels fluxos de comerç mundial, i queda clar que Àsia és la fàbrica del món. I això ja no és reversible?

Des de que la Xina va canviar la seva política econòmica a finals dels anys 70 i va deixar de ser un país autàrquic, el centre de gravetat del món

es va començar a desplaçar de l'Atlàntic –entre Europa i els Estats Units– cap al Pacífic –entre Àsia i els Estats Units, sobretot la costa Oest–. I també, no ho oblidem, el comerç intraasiàtic. Si mira la xifra de productes físics que s'intercanvien (deixem de banda els serveis) la major part ho fan els mateixos països asiàtics. Són tres vegades més que els intercanvis entre els Estats Units i Àsia, o entre Europa i Àsia. Ara, amb aquesta fragmentació i les tensions entre Estats Units i la Xina, hi ha empreses que s'estan traslladant més cap al sud: el Vietnam, Indonèsia, l'Índia... Una de les tesis que apunto en el llibre és que, cap a finals d'aquest segle, el centre de gravetat es pot haver desplaçat del Pacífic cap a l'Índic. Aquest eix connecta amb les economies emergents africanes (malgrat tots els seus problemes), que són les que estarien al voltant del golf de Guinea: Nigèria, Costa d'Ivori... Tenen una explosió demogràfica espectacular i comença a haver-hi una creixent classe mitjana.

Ens movem una mica més amunt. Al seu llibre apunta que els propers anys haurem de mirar molt cap a l'Àrtic. Si continua el desglac dels pols serà estratègic. Per què?

Una de les grans prioritats de Rússia (ja des de l'època dels tsars, passant per la soviètica i arribant a Putin) ha estat la d'esdevenir un potència naval. Cosa que explica part del conflicte d'Ucraïna, i per què Crimea té un paper en l'imaginari de Putin. Des d'abans d'això, però, ell ja citava l'obertura de la ruta àrtica com una de les cinc grans prioritats del país per al segle XXI. Per dos motius: els combustibles fòssils que hi ha al fons marí, i l'obertura d'una ruta directa per connectar-se amb la Xina, Corea, el Japó, o fins i tot l'Índia. Fixi's que una bona part d'actes significatius de Putin, els últims temps, els ha fet a l'Àrtic, com l'avarament de submarins o de trencagels nuclears. Per cert, els únics que hi ha al món. Avui naveguen per l'Àrtic molt pocs vaixells l'any, uns 50 o 60 que porten gas i algun mineral des de la península de Iamal, al nord de Sibèria, cap a la Xina. Però tots els estudis indiquen que d'aquí a 10, 20 o 30 anys com a molt es podrà navegar per aquest mar durant molts mesos de l'any en condicions equiparables a les de qualsevol ruta del Pacífic o l'Atlàntic. I molts països, no només Rússia i la Xina, tindran temptacions d'utilitzar-ho. Anant per l'Àrtic, la ruta entre un gran port europeu com Rotterdam i el de Tianjin a la Xina es pot escurçar 10 dies.

El 90% del moviment del nostre comerç, el de la Unió Europea, ve per via marítima. La guerrilla hutí del Iemen ataca vaixells i posa molts problemes a la principal ruta dels vaixells que venen de l'Àsia.

El principal soci de la Unió Europea és l'Àsia, com deiem. I no només en importació, en exportació també. Tot això passa pel mar Roig, i si aquest es tanca, es creen problemes per al nostre sector exterior. Per això quan va començar el conflicte i els vaixells es van començar a desviar vam veure fets com que la nova fàbrica de Tesla a Alemanya havia de parar línies de producció o que una cursa popular que es feia a Espanya s'hagi d'ajornar perquè no han arribat les 10.000 samarretes dels corredors. És veritat que això després s'estabilitza. Amb temps de navegació més llarg o amb preus més alts, però les peces es recol·loquen. Es modifiquen les cadenes de subministraments, però és veritat que això genera distorsions, increment de preus i per això hi ha fins i tot intervencions militars de les potències.

Quant de temps pot trigar de més un vaixell que vagi cap al port de Barcelona a donar la volta a l'Àfrica baixant fins al cap de Bona Esperança, en lloc de passar pel canal de Suez cap al Mediterrani?

Entre 10 o 15 dies més. Ara han accelerat una mica la velocitat.

Pel que fa als costos, és important la diferència?

El preu dels nòlits marítims ha augmentat més del doble del que es pagava abans de la crisi. Hem de pensar, però, que encara estan molt lluny del que es va pagar els anys 2021 o 2022, en què tothom recor-

“Rússia vol ser una gran potència marítima. D'aquí a trenta anys, com a molt, es podrà navegar per l'Àrtic igual que pel Pacífic. La ruta entre Europa i la Xina s'escurçarà en deu dies”

darà que els preus del transport marítim es van disparar d'una manera que no s'havia vist mai. Per un contenidor entre Àsia i Europa, que es poden haver de pagar 2.000 o 3.000 dòlars, es va arribar a 20.000! Ara hi ha hagut un increment, sí, però el transport marítim és molt eficient pel que fa a economia d'escala. En un vaixell portacontenidors, amb béns de consum o industrials, hi viatgen fins a 24.000 contenidors, i dins d'un sol contenidor hi poden arribar a anar fins a 100.000 peces de roba o 1.500 televisors. Si distribueixes el cost per a cada un dels productes, l'impacte de l'actual pujada de preus és relativament petit. Si portes un producte de baix valor –un contenidor de paper, d'alfals o de carn de porc, productes aquests dos últims que Catalunya exporta– sí que es converteix en un problema.

Tots ens recordem d'aquell vaixell entravessat al canal de Suez, que l'any 2021 va condicionar el comerç de mig món!

Correcte. I quan parlem d'aquest tipus de vaixells portacontenidors, no ens hem d'imaginar que n'hi ha milers anant i venint d'Àsia a Europa. El que hi ha són vaixells molt i molt grossos, i en un de sol, si ve a Barcelona, hi van mercaderies per a bona part d'empreses catalanes, aragoneses, franceses... Des de les més grans, com la Seat o Inditex, fins a la més petita que puguem imaginar. Si hi ha un problema amb un d'aquests vaixells (tot i que en aquest cas concret l'*Evergiven* anava cap al port de Rotterdam), moltíssimes empreses se'n veuen afectades.

El Port de Barcelona és una peça fonamental en l'economia del país. Li falten infraestructures encara per ser més àgil, en mercaderies?

Som un port que serveix moltes àrees d'Espanya

i també de França. Fins i tot venen trens de cotxes des d'Alemanya. Però la nostra connectivitat ferroviària no és la que hauria de ser per a les mercaderies. Ens arriba l'ample europeu de via des de 2010 parcialment i del tot des de 2013, però és una connexió mixta de passatgers i mercaderies que no és la més adient per al seu transport massiu. Es pot millorar de moltes maneres: la major part del tràfic que ve de fora de l'Estat, en cotxes, continua arribant en camió malgrat alguna excepció com la que li he comentat. Per tant, si hi ha alguna mancança, és aquesta. Ens falten els nous accessos ferroviaris, que porten dècades de retard. També li passa al Port de Tarragona, que està previst que hi arribi l'amplada internacional d'aquí a dos anys.

L'economista Ramón Tremosa deia (i era el títol d'un llibre) que Catalunya serà logística o no serà. I que el voltant de la logística de mercaderies hi neix també la ubicació d'indústries. Ho som?

Ho som, i ho podríem ser més. I té molta raó en Tremosa quan diu que la logística avui és molt més que un magatzem d'Amazon que rep productes i els distribueix. Hi ha aquesta part, sí, i és prou important perquè és millor tenir-la aquí que no a França i que ens hagués de venir tot en camions. Però al mateix temps la logística acaba atraient indústria. I un exemple molt bo és l'Aragó.

Què han fet els nostres veïns aragonesos?

Van apostar molt per convertir-se en una capital logística entre Madrid i Barcelona. I aquesta ha acabat atraient indústria. De tota manera, Catalunya ja té molta logística: hi ha grans marques que des d'aquí distribueixen a tot Europa, fins a Escandinàvia. Amb mercaderies que arriben pel Port de Barcelona. Ara està passant, per exemple, amb cotxes xinesos: és el que va créixer més l'any 2023. Es distribueixen a vuit països europeus. I són tots cotxes elèctrics.

Diuen que la Unió Europea està estudiant si hi imposa algun aranzel...

Sí. I pensi que quan parlem de cotxes elèctrics també parlem de Tesla. Perquè els que rebem a Barcelona, en concret, no s'han produït als Estats Units sinó a Xangai.

La revolta pagesa d'aquests últims dies tenia a veure amb la globalització: una de les seves queixes era l'arribada de productes des de qualsevol lloc del món amb uns estàndards diferents d'exigència de qualitat. Sobretot l'ambiental.

Són reivindicacions lògiques, el que ja no sé és si són possibles. Som en un món global on hi ha molta competència. I la Unió Europea ha signat molts acords de liberalització amb tercers països. Vol que li expliqui un cas curiós?

Endavant...

Quan l'any 1995 Suècia i Finlàndia van entrar a la Unió Europea, tenien un règim per importar microxips dels Estats Units sense aranzels. En el moment d'entrar van passar a tenir el règim de la Unió Europea, que imposava certs aranzels als components electrònics nord-americans. D'acord amb les regles del comerç internacional, Europa havia de compensar els Estats Units per aquest *empitjorament* de la seva relació amb Suècia i Finlàndia (en aquell moment grans fabricants de mòbils amb Ericsson i Nokia). Què van fer els nostres negociadors? Doncs van veure que si oferien als Estats Units liberalitzar l'accés a la Unió Europea de fruits secs, es podia aprovar per majoria, encara que hi hagués el vot en contra dels països mediterranis. Els fruits secs van ser la moneda de canvi pels xips. Així es va fer: els Estats Units van poder començar a exportar cap aquí nous o avellanes. De retruc, i aquesta és la derivada important, està obligat a estendre aquest règim a qualsevol país membre de l'Organització Mundial de Comerç (OMC). Per tant, qualsevol podia començar a exportar cap a la Unió Europea fruits secs lliures d'aranzels.

Dels xips per als mòbils escandinaus als pinyons que venen de la Xina als nostres súpers!

Per exemple. I va ser possible perquè la Xina va entrar a l'OMC l'any 2001.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Al final de l'escapada

Aquesta legislatura catalana va quedar tocada de mort el dia que Junts va abandonar el govern, ara fa ja un any i mig. En aquell moment es van evidenciar no només estratègies diferents i confrontades dins l'independentisme, sinó una malvolença i negació mútua d'uns adversaris convertits en enemics que s'ha arrossegat fins ara. El que semblava lògic aleshores, però la política catalana dels darrers anys ho és tot menys previsible o raonable, era la convocatòria d'eleccions o bé articular un nou govern i una nova majoria que havia de ser, forçosament, transversal. ERC no va voler fer ni una cosa ni l'altra, va pretendre continuar governant tenint només 33 vots en un Parlament de 135 diputats. Impossible de fer polítiques i governar un país que després de tants anys de fugida de la realitat ho necessitava més que mai. Els republicans van creure que, tenint en compte que el govern espanyol els necessitaria per sostenir-los, això convertiria en captiu per lògica recíprocitat al PSC. No n'ha tingut prou i, curiosament, mai la política catalana havia estat tan subalterna a la política espanyola com en els darrers temps, dinàmica impulsada –oh, sorpresa– justament per l'independentisme. Amb la convocatòria electoral, es tanca definitivament una època –la de l'infaust procés– i, finalment, el rasant de la política del país passarà a ser un altra. Massa temps perdut.

El final de la legislatura, doncs, no té a veure tant amb la negativa dels Comuns a aprovar els pressupostos, acusats d'irresponsables, sinó en la debilitat insostenible dels republicans. Però aquest

final que sembla abrupte, en realitat ha estat força més ben calculat. ERC tria el moment que li convé sota l'aparença que s'hi veu obligada. S'estalvia una agonia que l'estava perjudicant, la previsió d'unes males expectatives per a les eleccions europees que li farien una fotografia nefasta i, sobretot, agafa amb el pas canviat Junts, però també la CUP i altres intents de candidatures independentistes. El seu punt flac és que no pot culpar un PSC que els hi ha votat els pressupostos i que, a més, ha

El debat polític català s'haurà de centrar finalment en allò rellevant: l'educació, la sanitat o la reindustrialització

acomplert a Madrid amb els compromisos sobre l'amnistia. El centre del debat polític que ve és entre ERC i PSC, però els primers tenen ben poc a retreure als segons, els quals semblen els més ben posicionats en la línia de sortida. Als socialistes, la convocatòria d'eleccions els convenia. Són en un moment dolç i s'alliberen del dogal polític a què els sotmetien els imperatius de la política espanyola. Junts és qui ho tenen més complicat, tant pels enfrontaments i dubtes interns entre el sector unilateralista i la renovada ànima de la *realpolitik* convergent. Presentar o no a Carles Puigdemont no és un dilema menor. Encara que és qui té cartell polític, els

condiciona molt el dia després, ja que no és soci per a ningú. Per més càrrega simbòlica que tingui per alguns –cada vegada menys, diuen les enquestes–, és un personatge poc creïble, massa vinculat als pitjors moments del procés i clarament amortitzat. A més, que l'amnistia sigui una realitat fàctica va per llarg. La immediatesa del calendari no li va bé, com tampoc a Junts quedar ancorat en el passat.

Aparentment, el llarg període agònic de la política catalana ha estat rebenat pels Comuns. Podran dir que s'han "cobrat" un govern, però aquest era un globus que la majoria el volien fer explotar. Hard Rock és només un simulacre, un detonant, una excusa. Finalment sembla que el debat polític català s'haurà de centrar en allò que és rellevant per a la ciutadania i el seu futur. El model de país, recuperar el malmès sector sanitari, el fracàs del model educatiu, emprendre o no un procés de reindustrialització, afrontar de manera crítica la dependència del sector turístic, decidir les infraestructures de comunicacions que es requereixen, planejar una política d'aigües que permeti paliar una sequera que ja és endèmica... Però, sobretot, refer les costures socials i polítiques d'un país dividit i confrontat durant més d'una dècada per plantejaments irrealistes i excloents. Recuperar la noció que ens havia fet forts d'una Catalunya oberta, plural, cohesionada, tolerant en la qual hi cabia tothom i tothom la podia sentir a la seva manera. Un país de progrés, orgullós d'allò seu però cosmopolita, amb polítiques modernes i socialment equitatives.

Eduard Roure

BADLANDS

La tarda i la carretera

Una de les ocupacions que resulten més plaents al meu amic és portar amb cotxe un parent o un altre amic a qualsevol destinació que impliqui un trajecte prou llarg, diguem que de més d'un quart d'hora de durada. No es tracta d'un impuls de servei o deferència cap als altres, encara que una mica d'això hi pugui haver si ens atenim a l'afabilitat natural del meu amic; li agrada sobretot pel viatge en solitari de tornada. Posem per cas que atansa la filla fins a un poble proper on ha quedat amb una amiga, i indefectiblement ha de suportar la selecció musical que la filla li imposa, subtil, amb manyaguera impostada: no li importa, perquè amb la resignació apresada a còpia de discutir-se o deixar-se enredar, sap que hi va de bracet l'expectativa i el consol de la tornada, en què ell tot sol es nomenarà amo i guia del seu propi regne itinerant sobre rodes, irremediable, perfect,

solitari, fent-hi ressonar la música que li abelleix i deixant vagar tot de pensaments somiosos i engrescadors al ritme amb què els seus ulls de conductor van remuntant la cinta de carretera. Ah, estona sublim. Cap requeriment el crida, cap imminència d'ordre pràctic l'atabala, la circumstància obliga a l'única cosa que es pot fer: mans al volant, mirada endavant i contemplació extàtica, embolcallada de cançons avinents.

La filla sovint se'l mira incrèdula per l'absoluta bona disposició de son pare a portar-la als llocs, sovint a l'hora mandrosa del dissabte o el diumenge en què el dinar encara fa via per l'estómac i el cos s'acomoda a la butaca, amb la voluptuositat de la passió de son i del record amargant del cafè a les papil·les. No hi fa res. En qüestió de minuts enfilen carretera amunt enmig de la planúria calmosa a mitja tarda d'un febrer agonitzant, o d'un

març endormiscat que exhala llum de primavera incipient. Hi ha un interval de temps en què les hores han quedat suspeses, perceptible sobretot quan el meu amic emprèn l'anhelat viatge de retorn, mira endavant, contempla la carretera i la plana als costats, sent la música.

Què ho fa, que visqui el rapte inaudit? Hi ha el cotxe, la llibertat consignada a dins, les cançons. Hi ha la sensació falsa però gairebé tangible que efectivament les hores s'han mort i ja no hi ha temps. A fora, per les hortes, les cases, les serres marrons al lluny, els erms, no s'intueixen les urpades del fred ni de la calor: una primavera gentil i quieta, una indefinició. Sembla que la realitat hagi quedat estamordida en una eternitat de la qual res no podrà sostreure-la.

No hi ha fulgor, només un gran mantell de llum desmaiada que acotxa i dilueix el paisatge, una llum equívoca. Un sentiment també equívoc, entre la tendresa i la derrota, puja pel pit del conductor, i podria ser que dugués el nom de la melangia. Però què és?

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Anna Ruiz Mestres

Amb tanta eternitat / el temps es desespera

Ramon Sicart

El darrer llibre de RS escriptor, fotògraf, poeta, editor, galerista, s'amara d'art, de filosofia i de literatura, i ens ofereix una obra bellíssima on senyoreja l'instant de la fotografia i la intensitat de la tanka japonesa.

L'obra s'estructura a partir dels equinoccis i els solsticis. L'albada i el capvespre són l'eix on pivoten les imatges i els versos. Consta de dos pròlegs i les fotografies comencen el 21 de desembre de 2020 fins al 19 de març de 2023, i al final hi ha els mapes de les rutes que l'autor ha anat resseguint a peu.

Les fotografies juguen amb la verticalitat i l'horitzontalitat, dirigint l'ull de l'observador vers la importància del paisatge, des de la petitesa de les flors, les herbes, o les pedres omnipresents, fins a la immensitat de l'horitzó, com si cada pàgina fos una mena d'escola a *plein air*, on la feblesa i la intensitat de la llum acolorís les imatges bevent un xic de Turner o dels impressionistes (hi ha alguna fotografia que frega els lliris de Van Gogh). Llums i ombres retenen el canvi de l'entorn.

T'acosta a la bellesa del paisatge que tant de temps l'Església catòlica va esborrar, res panteístic en allò que es pintés, ben al contrari de l'autor. La seva obra és un cant panteïsta en les imatges i

en l'estrofa escollida, la tanka, que li demana vincular l'ésser humà amb la natura i amb temes transcendents com el pas del temps i la filosofia de la vida. La força de les rutines és un dels missatges potents del llibre, juntament amb la força del camí literal i simbòlic van recosint i a la vegada aclarint el missatge imprès en el llibre.

La mort es va fent present com qui no la diu, però recorre l'obra, bellament expressada en la vellesa... si vas seguint el marge, la tarda et porta enlloc... el pòsit de l'absència. Filosofia de vida i de mort doncs: d'on vinc?, on vaig?

I no podem deixar de dir la força del llenguatge que xopa els seus versos d'un lèxic que se'ns perd (emboscar, sang ensengantana, furgar, corriol), testimoni d'una manera de viure. Les paraules senzilles i l'enginy dels versos per dir-ne el canvi del paisatge... on el camí abandona / persisteix la muntanya o la persistència de les pedres (... que eren marge retornen a l'ermit) dels marges, de la terra... emocionen el lector.

Tot al servei del jo, que mostra el món des de l'ull de la càmera fins a la força de la paraula que diu el text. Un encreuament d'arts que caminen vers la recerca de l'art total.

BREVIARI D'ALBADES I CAPVESPRES

Autor: Ramon Sicart i Batet
 Editorial: Sic / Art Edicions
 Lloc i any d'edició: Llorenç del Penedès, 2023
 Nombre de pàgines: 342

NOVETATS EDITORIALS

'La casa tapiada'
 Julià de Jòdar
 Ed. Comanegra

La trilogia de *L'atzar i les ombres* de Julià de Jòdar és el gran retrat de novel·les de la perifèria de Barcelona. Semblava conclòs, però l'escriptor badaloní hi ha afegit un nou capítol, *La casa tapiada*. Són els anys de formació del seu personatge Gabriel Caballero, que havíem vist passar de les pretensions intel·lectuals a la consciència proletària. Aquesta és la *pre-qüela* d'una gran obra.

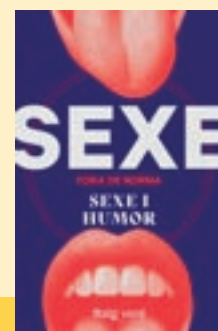
'Com un batec en un micròfon'
 Clara Queraltó / Anagrama

La novena edició del Premi Llibres Anagrama ha estat per a aquest relat sobre la seducció i l'atracció que esclata enmig de la ressaca de la revetlla de Sant Joan. La Gabriela puja al poble dels avis per fer-hi de bibliotecària durant un parell de mesos, en Quim vol passar-hi un estiu de teletreball tranquil. I la casualitat voldrà que tots dos s'acabin trobant en aquell llac...

'Una mort i trenta-tres vides'
 Noemí Morral / Pagès Ed.

L'Àngel és alcalde d'un petit poble de muntanya, i a la vegada empresari del totxo amb èxit, a la capital. A la ratlla dels seixanta anys, la mort el sorprèn anant pel carrer. Aquest relat hàbilment construït és el de com aquesta mort afecta (o esquitxa) 33 persones que es movien en el seu entorn. I ens ve a dir que, igual que l'Àngel, tots nosaltres tenim unes vides més complexes del que sembla.

'Sexe i humor'
 Diversos autors
 Raig Verd Ed.

Aquest és el quart volum de la col·lecció "Sexe fora de norma", que sorgeix d'una convocatòria oberta de l'editorial Raig Verd per seleccionar els millors relats curts sobre un aspecte del sexe. En aquest cas han estat els relats guanyadors del certamen (*De prínceps i princeses* de Pat Ubach) i 12 és els que configuren el llibre. Una invitació a gaudir del sexe i riure, que són coses ben compatibles.

'Obriu pas!'
 Alfred Bosch
 Columna

Hi va haver un moment entre els segles XVIII i XIX que el català potser hauria pogut desaparèixer com a llengua literària i esdevenir una mena de dialecte desprestigiada. Ho van evitar uns quants lletraferits que van començar a escriure poemes, i d'aquí a més i molt més (no pas sense baralles), culminant amb les normes de Pompeu Fabra. La història apassionant d'un petit miracle.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

320

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Dites, expressions i frases fetes d'animals marins (I)

Tota mena d'animals marins ens han inspirat en la forja d'expressions, dites i frases fetes. I de quina manera! La creativitat popular sempre deu idees a la natura i a la societat en què els humans es troben circumscrits. La natura és on observem, és d'on traiem inspiració i és el mirall de les nostres creacions i invents.

Avui i les pròximes tres setmanes la nostra secció tractarà de les expressions, les dites i les frases fetes de diferents animals marins. Els dos primers números versaran sobre expressions en què apareix la paraula *peix*, com ara aquesta, que és ben coneguda: *estar com un peix dins l'aigua*, que es diu dels qui se senten còmodes en un espai, en una feina o en una situació qualsevol. El contrari seria *estar com un peix al rostoll*, que és estar molt malament, amb incomoditat. En aquest mateix sentit es diu també *estar o trobar-se com un pop en un garatge*: "Ell, que era de lletres, estava envoltat de metges i es trobava com un pop en un garatge". Els qui han fet alguns cursos de natació és possible que sàpiguen *nedar com un peix*, és a dir, saben nedar molt bé, com Esther Williams. En canvi, els qui no en saben gens potser *neden com un peix de plom*. Sorpren aquesta altra, que és *dormir com un peix*, que vol dir profundament, com ara *dormir com un liró*, *com una marmota*, *com un soc* o *com un tronc*.

D'altra banda, *tenir la sang de peix* és ser molt fred, difícilment irritable, de manera que poques coses torben aquella persona. També us sonarà la locució *ser peix al cove*: 'ser una cosa fàcil, de resultat segur', molt emprat en la política. O bé *no ser ni carn ni peix*: 'no tenir idees o conviccions ben definides'. A Menorca es diu *agafar es peix per sa coa*, cosa que vol dir 'tenir bona sort, aconseguir una cosa que no era fàcil'. Curiosa també, i alhora escatològica, la següent: *donar el menjar als peixos*, 'vomitar per mareig anant per la mar'. I, per acabar, una de ben divertida: *estar més tip d'una cosa que Tarragona de peix*, 'estar-ne molt cansat o fastiguejat'.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A
CATALUNYA.
APRENEM
CATALÀ
des de l'àrab

Material didàctic per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'àrab

العيش في
كتلونيا.
نتعلم الكتلانية
عن طريق العربية

UNITAT 05: La casa i l'entorn

EL 9 NOU

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

NEIL YOUNG 'Tonight's the Night'

Reprise, 1975

Tonight's the Night, de Neil Young, es va gravar a finals de l'any 1973, però no va sortir fins gairebé dos anys després. Els directius de la discogràfica, Reprise, deien que era un disc massa depriment i no el volien publicar, però al final, per sort, van cedir. Tenien raó: potser és el disc més desesperat i trist de la història del rock. El motiu era que en poc temps s'havien mort per sobredosi dues persones properes a Young: Danny Whitten, guitarrista de Crazy Horse, i Bruce Berry, un jove tècnic de les gires del cantant. Amb el que quedava de Crazy Horse i un parell de músics més, Ben Keith i Nils Lofgren, Neil Young va crear una de les seves obres mestres. El disc és directe a més no poder, pràcticament sense arranjaments (un parell de cops fins i tot desafina), i tot sona sincer i desesperat, amb algunes cançons precioses com "Albuquerque", "Mellow My Mind", "Tired Eyes" o la mateixa "Tonight's the

Night", que obre i tanca el disc en dues versions diferents i amb Bruce Berry de protagonista a la lletra. Diu la llegenda que el disc es va gravar en poques sessions i sempre a altes hores de la matinada, i que el tequila i els porros anaven a raig entre els músics i els tècnics. De fet, només observant la portada, amb un Neil Young força demacrat, un ja s'imagina per on anirà la cosa. El disc no va ser un gran èxit, però els crítics sempre el posen a dalt de tot.

EL TEST Marçal Berga (Gröp)

Primer instrument que vas tocar? El baix. **El vaig començar a tocar quan tenia uns 13 anys.** **Primer grup del qual vas formar part?** Excidium i Empty Promise. **Primer concert en directe?** Va ser a la Cova de Manlleu. **Primer disc que et vas comprar?** *Tubular Bells*, de Mike Oldfield. **Quants discos tens?** Un centenar, tot i que ja no tinc reproductor de CD. **Salva'n tres (de discos).** *The Mark*, *Tom and Travis Show*, de Blink 182; *No Control*, de Bad Religion, i *New Wave*, d'Against Me! **Grups o músics de capçalera.** Against Me!, Red City Radio, Crim, Blink 182. **Un concert (com a públic) per recordar.** Tinc molt bon record d'un concert de Bruce Springsteen.

NOTES

El festival 'femení' impulsat per Neddermann es consolida

El festival Floral, dirigit per la cantant Judit Neddermann, es consolida i acaba de presentar el que serà la tercera edició de nou amb una programació liderada per dones que es deixaran sentir a Vilassar de Mar i Vilassar de Dalt els dies 24, 25 i 26 de maig. El Floral, que Neddermann organitza amb l'ajuda del gestor cultural Martí Sancliment, és un dels pocs festivals amb perspectiva de gènere que hi ha als Països Catalans i des de la primera edició que aposta per artistes tant de reconeguda trajectòria com emergents. La Torre d'en Nadal, un dels edificis més antics de Vilassar de Mar, acollirà la primera jornada amb la cantautora i multiinstrumentista catalana Magalí Sare seguida de la cantant madrilenya Christina Rosenvinge, que oferirà un concert íntim amb motiu del seu 60è aniversari. Tancaran el primer dia de festival les DJ Pussil de Asalto. L'endemà dissabte l'activitat es traslladarà a Vilassar de Dalt, on es podrà escoltar el concert de la saxofonista i cantant Eva Fernández, una de les noves promeses de l'escena jazzística, en format trio. Tot seguit actuarà la cantant portuguesa Maro, coneguda per haver participat a Eurovisió el 2022, en l'únic concert que farà enguany a Catalunya. Tancaran la nit el projecte de "petardeo conscient" DJ Fricandones. El Floral acabarà el 26 de maig al Jardí de Can

Sust, a Vilassar de Mar, amb la cantant i compositora OKDW en horari vermut. A més a més dels concerts, hi haurà activitats paral·leles com una *performance* de la coreògrafa Ariadna Peya o rutes patrimonials i històriques conjuntament per Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar per conèixer la història d'aquests dos municipis. Un any més, doncs, els dos Vilassars floriran musicalment en femení. Que duri.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

GUILLEM GISBERT 'Balla la mazurca!'

Després de parar l'orella al nou disc de Gisbert ja sabem per què Manel està en hibernació. El seu cantant enyorava els inicis del grup: quan les peces tenien un aire més folk que no pas pop, quan cantava amb veu greu i no flirtejava amb notes agudes i quan les lletres eren històries enciclopèdiques i rondallesques. El disc de Gisbert té 11 peces i dura més de 53 minuts, gairebé cinc per cançó. Com abans. Pels malalts de Manel, *Balla la mazurca!* seria el disc que aniria després de *10 milles per (...)* i abans de *l'Atletes baixin de l'escenari*. Del tot imprescindible.

A CONTRA BLUES 'Spitfire'

Tres anys després de celebrar el 15è aniversari amb un recopilatori on revisitaven alguns dels seus temes més emblemàtics, la banda barcelonina A Contra Blues torna a publicar un àlbum amb temes originals. Es titula *Spitfire* i és tota una descàrrega de rock i blues clàssic sense trampes ni cartrons. Sí, vivim en una època de vaques magres pel rock'n'roll però és un goig que apareguin treballs lliures i salvatges com aquest per deixar clar que hi ha vida més enllà de l'oligopoli de la música urbana i el pop *regga-toner*.

LA SRA. TOMASA 'Suenal!'

El nou disc de La Sra. Tomasa és un viatge des dels sons tropicals de Mèxic i l'Amèrica Llatina fins a les vibracions electròniques de Barcelona i les Canàries, passant pels Estats Units, el Vietnam i Turquia. El treball arrenca amb la potent *Me lo gané*, una cançó que fusiona ritmes vibrants amb melodies contagioses i un *hook* que no et pots treure del cap. També destaca *Timbafunk*, un tema amb tocs de funk, o *Échale limón*, on col·laboren amb les artistes canàries Kharma & Kali Ninmah. Per als amants de la fusió i el mestissatge.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Marginalitat adolescent i frenètica

El paradís com a invent teocràtic seria l'equivalent a l'onanisme a escala lúdico-recreativa. Clar que les religions es basen en la superstició, la fe, i sovint també en la feblesa humana –per ser respectuosos amb aquells que creuen en fets paranormals que no siguin induïts per substàncies etíliques o estupefaents– més recalcitrant, sigui quin sigui el nom de l'idolatriat i els dogmes sagrats sobre els quals s'hagi articulat el seu invent. En canvi, l'onanisme és una auto-reverència en si mateixa, una fórmula basada en l'autoestima, el plaer més independent de tot allò que no sigui la contemplació visual o mental.

La literatura deu ser el paradís de la cultura, no només perquè et permet exercitar el cervell imaginant-te allò que l'escriptor ha narrat, sinó també perquè t'afavoreix viure vides ficcionades d'una forma molt més intensa que no ho fa el teatre –evidentment– i fins i tot el cinema. Per això de vegades intercanvio llibres que m'agraden per caps de comprimits d'Alprazolam, que és la cosa química que més s'aproxima a la masturbació sense necessitat de cansar el canell.

El pròxim llibre que cediré al meu camell farmacològic serà el primer títol que va escriure Eddie Little (1944-2003), un californià nascut a Los Angeles, que amb 8 anys ja esnifava cola i que

amb 12 va marxar de casa per resguardar-se de les pallisses que rebia del seu progenitor. Amb aquests precedents, no és estrany que acabés enganxat al cavall, als robatoris, atracaments, i fins i tot es refugiés en la filosofia i la literatura per abstroure's d'una realitat que li va jugar a la contra, des del primer dia.

Un día más en el paraíso (Sajalín) va ser la narració sobre paper d'una autobiografia que lluny de recrear-se en l'autosatisfacció aposta per mostrar-se de la forma més crua possible, especificant el complicat codi de lleialtats i odis de la delinqüència que va conèixer, i la molta merda de tota mena sobre la qual va haver de recrear-se. L'amistat,

l'amor, les traïcions, els viatges mentals induïts per la droga, l'alcohol, o l'adrenalina d'uns atracaments perpetrats amb 15 anys són constants en el seu relat, en una edat que a la fi li va servir per purgar o esquivar unes penes que a la majoria d'edat haurien estat molt més expansives.

Sí, Sajalín ho ha tornat a fer. El llibre té un inici fulgurant, decau breument per flirtejar amb el *Dog Soldiers* de Robert Stone, però reneix en una segona part digna de la millor escriptura d'Edward Bunker, amb qui les similituds són inevitables.

Espero que la pròxima dosi de Trankimazins Retard també valgui la pena.

Dijous 2 d'octubre de 1997
Eddie Little publica la seva primera novel·la, 'Another Day in Paradise'

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Els secrets del matxa o te japonès

En els darrers anys, el matxa ha guanyat posicions entre els aficionats del te arreu del món.

El que fa que el matxa sigui tan especial és el seu procés de cultiu i elaboració. Les fulles de te estan protegides de la llum solar durant les últimes setmanes abans de la collita, fomentant així la producció de clorofil·la i altres nutrients. Després, les fulles són recollides a mà i triturades en una pols finíssima, donant lloc a la característica pols de color verd intens que és el matxa.

Una diferència clau entre aquest i altres tes és que en lloc d'infondre les fulles en aigua calenta i més tard retirar-les, amb el matxa les fulles són consumides senceres. Això significa que totes les propietats saludables del te es conserven i es poden absorbir completament.

Quant als beneficis per a la salut, el matxa és ric en antioxidants, especialment en epigallocatequina galat (EGCG), que pot ajudar a combatre els radicals lliures i reduir el risc de malalties cròniques com el càncer i les malalties cardíacques. A més, conté teanina, un aminoàcid que pot promoure un estat de relaxació i calma mental, mentre que, al mateix temps, pot millorar la concentració i la claredat mental.

El seu consum regular ajuda a millorar la salut metabòlica i suportar la pèrdua de pes, ja que pot augmentar el metabolisme i ajudar a regular els nivells de sucre en sang. A més, és una font natural de clorofil·la, que pot ajudar a desintoxicar el cos i millorar la salut intestinal.

A banda dels seus beneficis per a la salut, el matxa també ofereix una experiència sensorial única. El seu sabor fresc i herbaci és suau i subtil, amb notes dolces i una lleugera amargor que s'uneixen en una combinació harmoniosa. La seva textura sedosa i el seu color verd brillant fan del matxa una beguda no només deliciosa, sinó també visualment impressionant.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

LA CANÇÓ DE L'ENFADAT

Una vintena d'entitats econòmiques catalanes van tenir l'atreviment de plantejar propostes sobre el model de finançament i no van trigar a caure'ls a sobre els sospitosos habituals per retreure'ls tanta gosadia. Va passar la setmana passada. Les 13 cambres de comerç catalanes, les patronals Foment i Pimec i organitzacions tan diverses com el Col·legi d'Economies, el RACC, FemCat o Barcelona Global van plantejar un escenari en el qual la reforma del model de finançament, pendent des de fa una dècada, portés a una situació en què Catalunya no es veïés empesa a utilitzar la carta del greuge permanent. La reacció dels sectors influents del centre de la Península va ser l'habitual. Negar l'evidència que el sistema és manifestament injust per Catalunya i posar sobre la taula la irresponsable afirmació que les propostes catalanes són insolidàries.

El manifest de les 20 entitats econòmiques catalanes assenyala l'obvietat que l'actual sistema no és transparent ni equitatiu ni eficient i que representa un obstacle per al progrés econòmic i el benestar social català. Per això proposa o bé una reforma a fons de l'actual sistema o la seva substitució per d'altres, com un model federal o, vet aquí un retrocés d'una dècada (o més), el pacte fiscal. En aquests dos últims casos, la proposta fa esment de la necessitat d'establir mecanismes de solidaritat. En el model federal, es dona continuïtat a l'anomenat cafè per a tothom, amb la diferència que cada comunitat pot disposar dels recursos que genera en forma d'impostos en l'exercici en curs, sense haver d'esperar que aquests recursos passin primer per l'Estat i després tornin al cap d'un temps, i centrifugats. El pacte fiscal va més enllà i suposa a més una interlocució singular entre les comunitats i l'Estat. Un model com els del País Basc o Navarra, que són dues de les comunitats de l'Estat més avançades des del punt de vista econòmic i no precisament per casualitat.

Una vintena d'entitats, catalanes, es posen d'acord sobre quina és la proposta que consideren millor per a Catalunya, i la reacció de l'Estat és criticar aquesta mena de pensament únic. Quan, des de Catalunya, es fan propostes més trencado-

res s'acusa que es vol crear divisió. Quan el que es fan són propostes des del consens, l'acusació és de tenir un únic pensament. Una societat dividida i amb pensament únic al mateix temps és un fenomen digne de ser estudiat en física quàntica. Però la crítica no té a veure amb la ciència. És la resposta sistemàtica a tota proposta catalana per una visió, sempre centralista, del que ha de ser un estat.

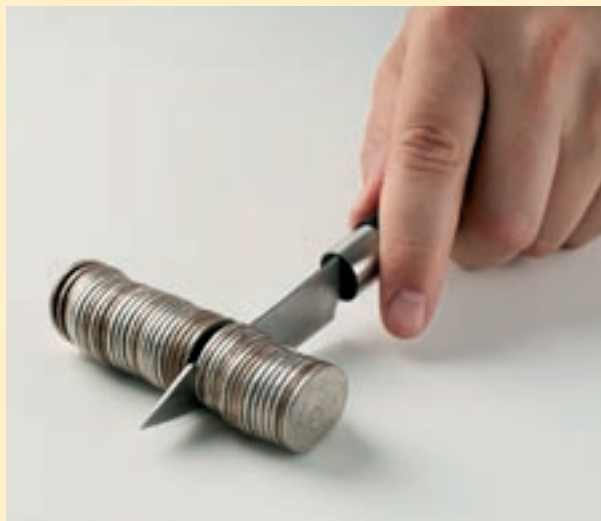
L'endemà d'aquesta proposta catalana, en algun influent diari econòmic (per dir-ho sense embuts, *Expansión*) es feien desqualificacions sota alguns arguments vells i d'altres certament pintorescos, com ara que el model vigent es va guiar pel que es reivindicava des de Catalunya i que per això no ha acabat de funcionar. Certament, s'ha de ser innovador per arribar a aquesta conclusió. Tant o més que per assenyalar que Catalunya i Andalusia han resultat les més beneficiades pel model vigent. Doncs sort que són les més beneficiades, si es té en compte que, com recull el manifest de les 20 entitats, Catalunya és, després de les dues comunitats forals, la segona autonomia que genera més PIB per càpita, però cau al desè lloc quan es compten els recursos rebuts per l'Estat.

Afirmacions, com les de l'editorial esmentat, es poden fer sense por que els números diguin el contrari, perquè les dades s'estan amagant delibe-

radament en un exercici que diu poc de la predisposició a la transparència per part del govern. Des de fa ja alguns anys, s'han deixat de presentar els resultats de les balances fiscals i, ara, ha arribat el torn de fer l'orni amb les xifres de l'execució pressupostària. El coneixement d'aquestes dades que la societat té tot el dret a conèixer, arriben o bé per estimacions, com en el cas de les balances fiscals que va presentar fa uns mesos la Generalitat, o per filtracions, com és el cas de la informació que va oferir el diari *Ara* la setmana passada sobre l'execució pressupostària en el primer semestre de 2023. Abans d'aprofundir en aquestes últimes dades, no és sobrer posar de manifest l'efecte contraproductiu d'atemptar contra la transparència en la distribució dels recursos públics. No publicar ni les balances fiscals ni l'execució pressupostària és una invitació al recel sobre els resultats d'un concepte i l'altre. Sense dades s'especula, i el resultat de les especulacions és, probablement, més nociu que un debat amb números reals sobre la taula. No és estrany que es pugui arribar a pensar que la magnitud del desequilibri sigui encara més escandalós que el que arriba en forma d'estimacions o de filtracions.

Més escandalós que el 16% d'execució pressupostària que, segons les dades del diari *Ara*, s'acumulava en el primer semestre de l'any passat. De cada 100 euros pressupostats en inversions del govern central a Catalunya només se n'havien materialitzat 16, quan a la comunitat de Madrid ja se superava el 50%. Una dada persistent cada any. Com un martell pneumàtic. Cada any, Catalunya rep menys inversions que les que li correspondrien en pes de PIB i també de població perquè es presuposta poc i s'executa encara menys. Això, mentre els guardians de les essències assenyalen el país com a insolidari.

El model de finançament és la cançó de l'enfadós, aquella que es repeteix amb tanta insistència que arriba a molestar qui l'escolta. Durant anys pendent de revisió, amb propostes catalanes per intentar fer-lo més just i, per tant, més confortable i assumible, i amb una tornada carregada de retrets. Una cançó enfadada que fa enfadar.

FREERIK

INDICADORS

Baixen els desnonaments

Catalunya va registrar 669 execucions hipotecàries sobre habitatges al quart trimestre del 2023, xifra que representa un descens del 13% respecte al mateix període de l'any anterior, segons les dades provisionals de l'Estadística sobre Execucions Hipotecàries de l'Institut Nacional d'Estadística. Es tracta de la xifra més baixa de la sèrie històrica si s'analitza el període entre octubre i desembre.

Més inversió estrangera

La inversió estrangera captada pel govern bat rècords per tercer any el 2023 amb prop de 880 milions, un 42% més que l'exercici anterior. Per primera vegada se superen els 100 projectes captats (+19%). Aquest capital exterior atret a Catalunya ha permès crear 4.533 llocs de treball (+31%) i mantenir 1.200 llocs de treball que estaven en risc. Són dades del Departament d'Empresa i Treball.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà / sodecaminar@gmail.com

'Anahata'

S'encén una petita flama al cor quan estàs predisposat a jugar amb el que porta el teu camí. És a dir, quan acceptes allò que et toca viure et connectes al cor, anomenat pels hindús *anahata*. On predomina l'equilibri dels extrems, l'amor a totes les coses, la calma de cada acció i la serenitat a tot el que impacta en un mateix. I tot flueix en harmonia.

Quan bufes l'espiga d'una dent de lleó, la propagues per tots els racons del món, per això és una de les plantes silvestres més esteses pel territori. És l'exemple perfecte per demostrar que tota intervenció té una conseqüència. Sempre som participants de l'evolució de l'entorn, però mai creure que és perquè allò que ens envolta és de propietat individual, exclusiva pel dret de fer i desfer al propi criteri. Creure's especial, actor protagonista d'aquest joc, és el primer error per la connexió fallida a l'*anahata*. Tot i que acceptar que intervenir al medi és natural com la vida mateixa, no deixa de demostrar-nos que som un element més de tot el mecanisme. Segurament, si ens individualitzem, no trobem l'*anahata*, per tant, no hi ha equilibri, s'esfuma la calma i la serenitat s'amaga a les profunditats i l'amor és superficial.

Prenem, com a exercici, la meditació conscient i voluntària en un espai concret com l'entrenament que capacita la connexió a l'inconscient. Sentir la mateixa presència, fora de tot efecte extern. Estar en un espai sense límits, on no es percep la frontera del cos. I llavors deixar de ser

quan un deixa de meditar, tornar a la quotidianitat, on predomina la supervivència, en major o menor mesura, d'un entorn hostil. I així, separem la natura de la cultura, per situar-la com a oposats, prioritzem la raó individual a les lleis de l'univers, ens sentim separats de tot allò que ens envolta. Si no contemplem la meditació com un estat natural en moments concrets, per afavorir la connexió, la tindrem com una cosa vana, sense importància, que sols ens il·lusiona. Potser cal que ho provem per veure si és possible que sigui una part imprescindible de la mateixa essència del que som.

Prova de meditar, ara que ve la primavera, mentre passeges pels camins envoltats de natura. Observa la vegetació que ens acompanya. Prioritza el silenci per gaudir de la presència d'altres éssers. I quan trobis un prat ple de flors grogues ens hi parem a badar. Anem unint els punts i acabarem veient el sol, com si fos un mirall que aquest s'hi emmiralla. A poc a poc, endinsa't per buscar-ne d'espigades, ara ja no hi veuràs un pom de llavors a punt d'emprendre el vol, sinó la lluna plena. L'agafes i tot pensant coses boniques, que vols que ens passin, la bufes amb els ulls ben oberts per contemplar les estrelles ballant al teu voltant. Després continua caminant, i potser durant uns instants no hi haurà límit entre el jo i l'entorn, potser la pròpia creació serà en tu. Però segur que la flama radiarà per tots els altres.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 15-03-2024 al 21-03-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Et fas il·lusions amb algú i creus que et correspon. Abans de manifestar el que sents, observa. Fas un pacte amb algú. Una escapada a la natura t'ajudarà a desconnectar.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

T'agradaria passar uns dies al camp o a la muntanya. Si tens fills adolescents tocarà una xerrada per posar límits. Revisa l'agenda, no oblidis una gestió administrativa.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Al sector professional hauràs de concretar i perfilar més què vols fer per no perdre temps i energia. Possibles trobades amb gent del teu passat que faran reviure emocions.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La Lluna creix i també les aspiracions materials. Cerques la manera d'augmentar els ingressos. Si estàs neguitós, la proximitat a l'element aigua pot resultar terapèutica.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Experimentes un augment de la sensibilitat, estàs més emotiu i captas els detalls subtils. La parella pot estar passant per problemes laborals i necessita el teu suport.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

La parella i els altres en general poden mostrar-se una mica susceptibles. A la feina vius una situació inesperada, com ara un canvi de lloc o l'arribada de nous companys.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Possible assumpte amorós amb una persona més jove. Caldrà parlar de quin tipus de relació voleu. Si cerques feina, en sorgeix una vinculada al món de les arts o l'estètica.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Gaudeixes del plaer de la llibertat i deixes lligams enrere. Si ja tens una edat, vols donar una imatge més juvenil. Surts a comprar per posar-te al dia en moda i tecnologia.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Les teves idees es renoven i et prepares per fer canvis a la teva vida. Apropament amb una persona gran de la família. Si vius de lloguer, et plantejges comprar un habitatge.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Després d'alguns entrebancs, comença una etapa més activa i pots anar solucionant problemes. Entre les teves amistats virtuals hi ha algú que et mira amb molt d'interès.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

L'aspecte tens entre Mart i Urà pot incitar a prendre decisions massa precipitades. En l'àmbit laboral potser cal posar-se al dia pel que fa a nous coneixements i tecnologia.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Amb el Sol conjunt a Neptú pots viure una experiència mística o fenòmens de difícil explicació. Pots tenir una entrada de diners que esperaves, però que poden marxar ràpidament.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Dune: Part 2'

De Denis Villeneuve

Profecia o anunci de colònia

Ja fa més de dos anys de l'estrena de la primera part de *Dune*. Va ser tot un èxit de crítica i comercial, i van aprovar la segona entrega. Doncs bé, ja és als cinemes i més o menys compleix les expectatives que tots els fans van dipositar en ella.

El pressupost és gran i l'espectacle es troba a l'altura. Villeneuve és tot un mestre del llenguatge cinematogràfic, cosa que fa que la pel·lícula sigui molt sòlida visualment –tant en el fet narratiu com en l'estètic–. Però si bé en la primera la història era un *crescendo* rítmic, en aquesta segona ja s'hi imposa un ritme alt des del principi, i tenint en compte que la pel·lícula dura unes dues hores i mitja i que tot s'acompanya amb una música que busca sumar-hi més grandiloqüència a tot plegat, l'espectador pot desenvolupar un principi de resistència a l'èpica constant induïda.

A la primera part entrem en un nou univers, i la calma que es pren per presentar-lo és també d'utilitat quan l'acció i la tragèdia prenen lloc. Aquí tot va massa ràpid i algunes el·lipsis les trobo massa expeditives. Un signe dels temps, segurament.

D'altra banda, veiem la història d'una profecia anunciada que va materialitzant-se a poc a poc. Una població sencera amb ansietat espiritual i una ment bastant colonitzada inconscientment espera que l'estranger els vingui a rescatar. L'element profètic és una plantilla que cal anar omplint amb els fets –les escenes, en el cas que ens pertoca– pertinents. En algun moment, *Dune* pot veure's com una desconstrucció dels elements profètics, gràcies, sobretot, al personatge de Rebecca Ferguson. Entre els protagonistes hi ha una consciència general sobre què cal fer, i hi ha el dubte de pensar si hi ha profetes de veritat o només venedors de fum. Però tot això es troba en un pla secundari o terciari. L'èpica de la realització és el que compta, i si hi ha algun descregut de la profecia es quedarà fora de tot el xou.

Qui s'hi vulgui endinsar veurà un món de referències i fets de l'univers creat per Frank Herbert. Els que esperin un *blockbuster* entretingut també el tindran, però sempre amb el perill de no poder veure altra cosa –gràcies a l'ambientació i a les estrelles del film– que un anunci de colònia de dues hores i mitja.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Marco Mezquida torna al Casino de Granollers amb 'Tornado'

'Tornado'. Marco Mezquida, piano; Masa Kamaguchi, contrabaix; Ramon Prats, bateria. Jazz Granollers Festival. Divendres, 15 de març, 20h.

El pianista presentarà aquest treball discogràfic pensat amb i per a dos bons amics amb els quals comparteix una llarga trajectòria musical. El resultat és música nova creada a partir de tres personalitats molt expressives i fortes, amb moltes registres i, al mateix temps, molt diferents entre si.

Jolly Damper, a la Jazz Cava

Jolly Damper. Jazz Cava, Vic. Dissabte, 16 de març, 20.00h. Jolly Damper, l'alter ego del pianista i productor català Joan Solana, presenta a la Jazz Cava de Vic el nou disc *Good Places Better People*, un treball que connecta Catalunya i el Regne Unit a través de Nick Grimes, cantant resident a Bristol. El disc l'edita Foehn, mític segell independent de Barcelona.

CINECLUB

'Shortcomings'

Estats Units, 2023. Dir. Randall Park. Ben Tanaka és un cineasta fracassat que treballa com a operari en una petita sala de cinema de Berkley, Califòrnia. Inicia un viatge per intentar trobar un lloc dins d'una societat que l'ha rebutjat en diverses ocasions pel seu origen asiàtic. L'acompanyaran diverses dones amb qui manté una relació particular i, com indica el títol, deficient. Basada en la novel·la gràfica d'Adrian Tomine, *Shortcomings* s'allunya de les típiques comèdies romàntiques i dona veu a una generació de joves que se sent perduda enmig de prejudicis i convencions socials. La pel·lícula aborda temes com la pertinença al grup, la família, la identitat sexual i la recerca d'un mateix. Tot articulat a través de diàlegs esmolats i amb gran sentit de l'humor.

CINECLUB VIC
Dimarts 19 - 20h
Sessió Americana
Film Fest: Route 66
Espai ETC

CICLE GAUDÍ

'El mestre que va prometre el mar'

Espanya 2023. Dir.: Patricia Font. Drama històric. L'Ariadna descobreix que el seu avi busca des de fa temps les restes del seu pare, desaparegut a la Guerra Civil. Decidida a ajudar-lo, viatja a Burgos, on estan exhumant una fosa comuna en la qual podria estar enterrat. Durant la seva estança allà, coneixerà la història d'Antoni Benaiges, un jove mestre de Tarragona que abans de la guerra va ser professor del seu avi. Mitjançant un innovador mètode pedagògic Antoni va inspirar els seus alumnes i els va fer una promesa: portar-los a veure el mar. Basada en un llibre de Francesc Escribano, aquesta emotiva pel·lícula entrelaça passat i present a través de dues trames que construeixen un relat sobre la memòria i l'oblit.

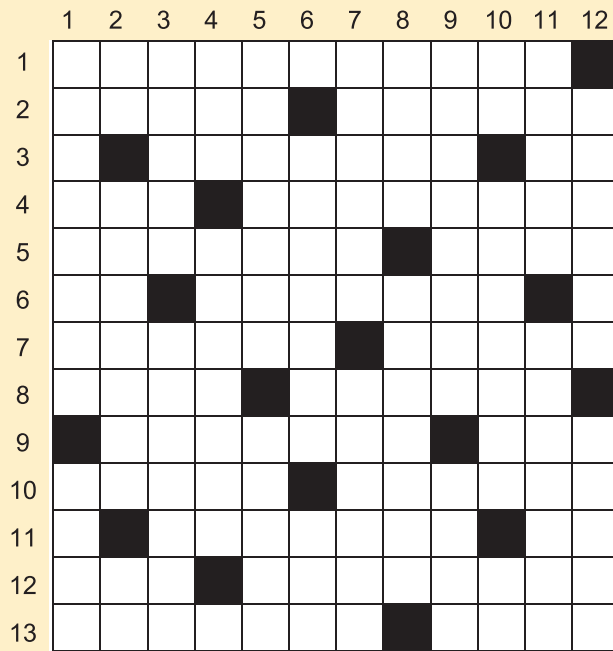
AC GRANOLLERS
Dijous 21 - 19h
Dissabte 23 - 20.30h
Dilluns 25 - 19h
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. No tergiversis ni em vulguis menystenir i estigues pels aliments! / 2. Bellugo les ales, com en Vidal-Quadras el fatxa. És a l'ecesi com a la histèria l'histèric / 3. Al cul del món. Entre les visites i les missives, les coses que es veuen. Les mil i una / 4. A l'ànima del míser. Saga literària mínima / 5. Cendra tan dolenta que no val ni per pintar el bruixot. Tot i ser coix guaita'l com és a la branca / 6. Arbre de poca ombra. Pells de guineu només per a dames. Al cul del pantalon, també / 7. Divisió cel·lular encimbellada a mite científic. Faci córrer tant d'aire que s'alteri tota la regió / 8. Surt per l'altra banda de la llàntia. Un dels molts que ens han pujat al cap / 9. Posada contra les cordes. Enemics de les Obres Completes / 10. Gen responsable de la fi que ha fet el Paral·lel. Esquerpa i ferrenya com una màscara de fusta / 11. Cor de pedra. Encarregat que no faltin ni foc ni discussió. Cul de mandril / 12. Una tos tan lletja que em fa sortir del rebost. No es refereix a la metal·lúrgia sinó a una cosa més divina / 13. Bastíem d'alguna manera un conjunt d'animals. Acaba cada sermó invocant Al·là i porró.

VERTICALS: 1. Escenari de molts acudits d'humor absurd. Com a fertilitzant ho arregla tot / 2. Propi d'en Pacino. Si no va per la llavor és que parla de semen. Força set / 3. Fan caure tot de cristalls. Tot de botons que s'ajunten per fer instruments / 4. Institut de Juristes Incompetents. Teixit de color groguet i estampat fet per un drogat. El cul d'en Jaumet / 5. Doncs si són tan dolços i fruitosos posime'n tres. Construeixi el terra amb alguna cosa més que liti / 6. Prou en contra. De la conducta de múrria

superioritat. De S'Arenal a la caseta / 7. Sacerdot bíblic vestit amb summa elegància. Aquesta també va molt elegant, però per pujar a l'ascensor / 8. La bestiola més petita dels gratacels. Tot i ser un lladre sempre és al carrer / 9. Caos degut a l'incompliment del que diuen els militars. Demanà a tota velocitat a Myrurgia / 10. Mal to. I aquestes, les més gràcils de la sabana. Escassa importància / 11. Lliguin quatre versos dedicats a la costa de l'Emília Romanya. No es tracta de glutis ans de glotis / 12. De l'imperi que s'estenia del Machu Pichu cap amunt. Herba pantanosa amb gust de calamar.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

				7			6	
3	9						4	8
	6		2	8				3
6	2		3	5	8	7		
5	7	4						
2		5		6				
9	3	6	7		2			
8			5					4

Dificultat: molt fàcil

		3		6				
7				8		2		6
6		2		9	7	3	4	5
			5			7		4
	4			2			6	
	2	6	4			8		
3				5	8			
		8						
	6	4		3	2			5

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Avenc
- Caverna
- Clot
- Esvoranc
- Falda
- Monticle
- Planura
- Replà
- Solana
- Talús

QUADRE NUMÈRIC

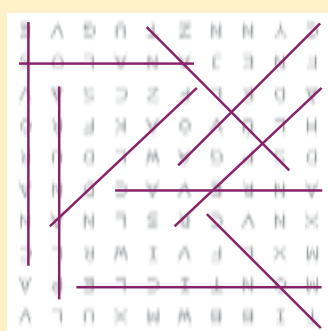
4	+	1	+	5	10
-		+		-	
3	-	7	-		-12
-		+		+	
	-		-		1
-8		10		3	

SOPA DE LLETRES

T	I	B	B	W	M	X	U	L	V
M	O	N	T	I	C	L	E	P	A
M	X	L	F	V	I	W	R	L	C
X	N	V	C	R	S	L	N	A	N
A	N	R	E	V	A	C	D	N	A
D	S	P	G	A	W	L	D	U	R
H	I	Ú	V	O	A	K	F	R	O
À	D	E	L	F	Z	C	S	A	V
F	N	E	J	A	N	A	L	O	S
C	Y	N	N	Z	T	U	G	V	E

SOLUCIONS

	3		10		8
1	9	-	2	-	6
	+		+		-
12	8	-	7	-	3
	-		+		-
	5	+	1	+	10

8	1	7	5	3	9	2	4	6
9	3	6	7	4	2	8	5	1
2	4	5	8	6	1	3	7	9
5	7	4	1	2	6	9	3	8
6	2	9	3	5	8	7	1	4
1	8	3	4	9	7	6	2	5
7	6	1	2	8	4	5	9	3
3	9	2	6	1	5	4	8	7
4	5	8	9	7	3	1	6	2

Dificultat: difícil

9	6	4	7	3	2	1	5	8
2	5	8	9	4	1	6	7	3
3	7	1	6	5	8	4	9	2
5	2	6	4	7	9	8	3	1
1	4	7	8	2	3	5	6	9
8	3	9	5	1	6	7	2	4
6	8	2	1	9	7	3	4	5
7	9	5	3	8	4	2	1	6
4	1	3	2	6	5	9	8	7

Dificultat: molt fàcil

13	B	E	S	T	I	A	M												
12	O	S	T	E	U	R	G	I	C	A									
11	D	A	T	I	V	A	D	O	R	I	L								
10	A	L	L	E	L	A	D	U	S	T	A								
9	A	C	O	L	L	A	B	E	L	L									
8	I	N	E	G	L	L													
7	M	I	T	O	S	I	O	R	E	G	I								
6	O	M	R	E	N	A	R	D	S	N									
5	C	E	N	D	R	O	T	R	A	N	A								
4	I	S	E	N	D	R	O	T	R	A	N								
3	N	I	V	E	S	I	V	E	S	M									
2	A	L	E	J	O	E	C	E	T	I	C								
1	M	A	N	I	P	U	L	A	D	O	R								